

מזיקי רימון בערבה, הכרה פנולוגיה והדברה משולבת

אבי סדובסקי¹, סבטלנה דוברינין², אלי הררי³
¹ מו"פ ערבה דרומית, ² שה"מ משרד החקלאות ופיתוח הכפר, ³ המכון להגה"צ מינהל המחקר החקלאי.

מבוא

רימון בערבה מהווה נישה ייחודית, חדשה, מבחינת ממשק גידול ושיווק בהשוואה לאזורי הגידול המסורתיים במרכז וצפון ישראל. עקב תנאי האקלים הקשים בערבה, האיכות הנמוכה של הקרקע והמים, ומגוון הפגעים, יש לבחון, להתאים, ולפתח במידת הצורך את הידע הקיים באזורים היותר קרירים לתנאים המקומיים. במחקרים קודמים נמצא כי זני הרימון הבכירים, בעלי קליפה וארילים אדומים וזרע רך, "עכ"ו ו"שני-יונאי", גדלים בהצלחה בערבה ומגיעים להבשלה בסוף יולי (כחודש לפני הבשלת רימונים במרכז הארץ). תקופה ייחודית בה אין רימונים טריים באיכות גבוהה בשווקי היצוא. ניתן יהיה לשווק פרי לשווקים אלה בתנאי פרי מופחת כימיקלים הגדל בממשק הדברה משולבת ידידותי לאדם והסביבה. על מנת ליישם ממשק הדברה משולבת בגידול מסוים יש להגדיר את מזיקי המפתח של הגידול, ללמוד את הפנולוגיה שלהם, המועד בו הם גורמים לנזק בגידול, מהות הנזק ומשמעותו הכלכלית, אויבים טבעיים ואמצעי ההדברה היעילים ביותר. מהידע שנצבר עד כה בתחום הגנת הצומח ברימון, נראה כי קיים הבדל מהותי במגוון פרוקי הרגליים ברימון בערבה לאלה במרכז והצפון. ההבדל הוא בסוגים ומינים, אויבים טבעיים, פנולוגיה, הנזק לו הם גורמים ויעילות ההדברה של תכשירי הדברה המותרים ברימון. מסיבה זאת גובשה תכנית מחקר רחבה בתחום הגנת הצומח ברימון בערבה.

מטרת העבודה:

זיהוי והגדרת מזיקי הרימון בערבה, לימוד הפנולוגיה שלהם, הערכת הנזק לו הם גורמים, קביעת סיפי פעולה להדברה ופיתוח ממשק הדברה ידידותי (לסביבה ולאדם) המסתמך על הידע שיצטבר תוך הפחתה משמעותית של ישום תכשירי ההדברה בפרדס הרימונים.

שיטות וחמרים

מבוצע ניטור קבוע אחר מזיקים אפשריים בחלקות רימון בערבה. מבוצעת הגדרה והערכת הנזק בפועל ונבדקת יעילות תכשירי ההדברה המיושמים.

תוצאות 2011:

בוצע יישום פרטני של תכשירי הדברה בהתאם להתפתחות המזיקים השונים בחלקות. השנה רמת הנזק מעשים וכחליל הייתה נמוכה בהשוואה לשנים הקודמות. ניטור עש החרוב ע"י משיכת זכרים למלכודות פרומון לא הצליח. יש עדיין רמה גבוהה של כנימות עש לאחר גמר הקטיפה, אולם לא מבוצע כל טיפול הדברה כנגדם.

מסקנות:

להמשיך בהדברה על פי ניטור. לחפש שיטות לניטור עש החרוב.